

Luk

Chapter 13

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ, ἀπαγγέλλοντες
Wonten nanging sawetawis ing Panjenenganipun sang wekdal matur
[G3918](#) [G1161](#) [G5100](#) [G1722](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2540](#) [G0518](#)
- αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν
dhateng-Panjenenganipun bab para tiyang-Galiléa ingkang sang rah Pilatus nyampur
[G0846](#) [G4012](#) [G3588](#) [G1057](#) [G3739](#) [G3588](#) [G0129](#) [G4091](#) [G3396](#)
- μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν.
kaliyan para kurban piyambakipun-sadaya
[G3326](#) [G3588](#) [G2378](#) [G0846](#)

Nalika samana ana wong sawatara kang padha sowan ing ngarsane Gusti Yesus ngaturi uninga bab wong-wong Galilea kang padha kawutahake getihe dening Sang Pilatus, diworake ing getih kurban kang diunjukake dening wong-wong mau.

- 2 καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι
lan mangsuli ngendika dhateng-piyambakipun-sadaya Punapa-panjenengan-ngira bilih
[G2532](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1380](#) [G3754](#)
- οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι, ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντα τοὺς Γαλιλαίους
para tiyang-Galiléa runika tiyang-dosa nglangkungi sedaya para tiyang-Galiléa
[G3588](#) [G1057](#) [G3778](#) [G0268](#) [G3844](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1057](#)
- ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν?
dados amargi runika-wau nandhang
[G1096](#) [G3754](#) [G3778](#) [G3958](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: "Apa pangiramu wong-wong Galilea iki luwih gedhe dosane katimbang karo dosane wong-wong Galilea liyane kabeh, jalaran banjur ketaman lelakon kang kaya mangkono iku?"

- 3 οὐχί, λέγω ὑμῖν; ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες
mboten ngendika panjenengan-sadaya nanging pramila mboten mratobat sedaya
[G3780](#) [G3004](#) [G4771](#) [G0235](#) [G1437](#) [G3361](#) [G3340](#) [G3956](#)
- ὁμοίως ἀπολεῖσθε.
sami badhé-sirna
[G3668](#) [G0622](#)

Ora, kandhaKu marang kowe. Nanging manawa kowe ora padha mratobat, kowe bakal padha tiwas kabeh kanthi patrap mangkono.

4	ἡ utawi G2228	ἐκεῖνοι runika G1565	οἱ para G3588	δέκα wolulas G1176	οκτώ wolulas G3638	ἐφ’ ingkang G1909	οὖς ingkang G3739	ἔπεσεν dhawah G4098	ὁ sang G3588	πύργος menara G4444	ἐν ing G1722
	τῷ sang G3588	Σιλωὰμ, Siloam G4611	καὶ lan G2532	ἀπέκτεινεν mejahi G0615	αὐτούς: riyambakipun–sadayu G0846			δοκεῖτε runapa–panjenengan–ngira G1380			ὅτι bilih G3754
	αὐτοὶ riyambakipun–sadayu G0846		ὀφειλέται tiyang–bersalah G3781	ἐγένοντο dados G1096	παρὰ nglangkung G3844	πάντας sedaya G3956	τοὺς para G3588	ἀνθρώπους manungsa G0444			
	τοὺς para G3588	κατοικοῦντας ingkang–manggèn G2730	Ἱερουσαλήμ? Yérusalem G2419								

Utawa maneh apa pangiramu wong wolulas kang padha mati kerubuhan menara ing Siloam kae kaluputane ngluwihi wong ing Yerusalem liyane kabeh?

5	οὐχί, mboten G3780	λέγω ngendika G3004	ὑμῖν; panjenengan–sadayu G4771	ἀλλ’ nanging G0235	ἐὰν pramila G1437	μὴ mboten G3361	μετανοῆτε, mratobat G3340	πάντες sedaya G3956
	ῥασαύτως sami G5615	ἀπολεῖσθε. badhé–sirna G0622						

Aku pitutur marang kowe: Ora. Nanging manawa kowe kabeh padha ora mratobat, bakal tiwas kanthi patrap mangkono.”

6	Ἔλεγεν Ngendika G3004	δὲ nanging G1161	ταύτην punika G3778	τὴν sang G3588	παραβολήν: pasemon G3850	συκῆν wit–anjir G4808	εἶχέν gadhadh G2192	τις satunggaling G5100	
	πεφυτευμένην ingkang–dipuntanem G5452	ἐν ing G1722	τῷ sang G3588	ἀμπελώνι kebon–anggur G0290	αὐτοῦ; riyambakipun G0846	καὶ lan G2532	ἦλθεν rawuh G2064	ζητῶν madosi G2212	καρπὸν woh G2590
	ἐν ing G1722	αὐτῇ, riyambakipun G0846	καὶ lan G2532	οὐχ mboten G3756	εὔρεν. manggih G2147				

Gusti Yesus banjur paring pasemon mangkene: “Ana wong kang duwe wit anjir, kang katandur ing pakebonane anggur, banjur diparani digoleki wohe, nanging ora oleh.

7	εἶπεν ngendika G3004	δὲ nanging G1161	πρὸς dhateng G4314	τὸν sang G3588	ἀμπελουργόν, juru–kebon–anggur G0289	Ἰδοὺ, Lah G3708	τρία tiga G5140	ἔτη taun G2094	ἀφ’ saking G0575	οὔ nalika G3739
	ἔρχομαι Kula–rawuh G2064	ζητῶν madosi G2212	καρπὸν woh G2590	ἐν ing G1722	τῇ sang G3588	συκῆ wit–anjir G4808	ταύτη, punika G3778	καὶ lan G2532	οὐχ mboten G3756	εὕρισκω. manggih G2147
	ἔκκοψον tegor G1581	[οὔν] mangka G3767	αὐτήν, riyambakipun G0846	ἵνα kenging–punapa G2443	τί punapa G5101	καὶ ugi G2532	τὴν sang G3588	γῆν siti G1093	καταργεῖ? nganggurakeni G2673	

Tumuli calathu marang kang ngurus kebon anggur iku: Iki wis telung taun aku golek wohe, kok ora ana. Mulane tegoren bae wit iki! Kanggo apa urip ana ing lemah kene tanpa guna!

8 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν
 sang nanging mangsuli ngendika dhateng-piyambakipun Gusti lilaaken piyambakipun
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2962](#) [G0863](#) [G0846](#)

καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ
 ugi punika sang taun ngantos ngantos Kula-ngidak-idak sakiwa-tengenipun
[G2532](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2094](#) [G2193](#) [G3755](#) [G4626](#) [G4012](#)

αὐτήν, καὶ βάλω κόπρια,
 piyambakipun lan kula-maringi rabuk
[G0846](#) [G2532](#) [G0906](#) [G2874](#)

Wangsulane wong mau: Bendera, kajengipun gesang sataun engkas, siti sakubengipun badhe kula paculi lan wit punika badhe kula rabuk,

9 κἄν μὲν ποιήσῃ καρπὸν, εἰς τὸ μέλλον; εἰ δὲ
 sanadyan pancèn ngantos-wohing woh kanggé sang ngajeng pramila nanging
[G2579](#) [G3303](#) [G4160](#) [G2590](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3195](#) [G1487](#) [G1161](#)

μή τι γέ, ἐκκόψεις αὐτήν.
 mboten badhé-panjenengan-tegor piyambakipun
[G1490](#) [G1581](#) [G0846](#)

bokmanawi taun ngajeng saged awoh; manawi boten, inggih lajeng kategora kemawon.”

10 ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν
 Wonten nanging mulang ing satunggaling saking-para papan-pangibadah ing
[G1510](#) [G1161](#) [G1321](#) [G1722](#) [G1520](#) [G3588](#) [G4864](#) [G1722](#)

τοῖς σάββασι.
 para Sabat
[G3588](#) [G4521](#)

Ing sawijining dina, pinuju dina Sabat, Gusti Yesus memulang ana ing salah sawijining papan pangibadah.

11 καὶ ἰδοὺ, γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας, ἔτη δέκα, οκτώ. καὶ
 lan lah tiyang-èstri roh gadhah sakit taun wolulas wolulas lan
[G2532](#) [G3708](#) [G1135](#) [G4151](#) [G2192](#) [G0769](#) [G2094](#) [G1176](#) [G3638](#) [G2532](#)

ἦν συνκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές.
 wonten bongkok lan mboten saged tumenga dhateng sang sampurna
[G1510](#) [G4794](#) [G2532](#) [G3361](#) [G1410](#) [G0352](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3838](#)

Ing kono ana wong wadon kang kapanjangan dhemit wis wolulas taun, satemah banjur lara lan dadi wungkuk, ora bisa ngadeg jejeg.

12 ἰδὼν δὲ αὐτήν, ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν
 ningali nanging piyambakipun sang Gusti-Yésus nimbali lan ngendika
[G3708](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G4377](#) [G2532](#) [G3004](#)

αὐτῇ, Γύναι, ἀπολέυσαι τῆς ἀσθενείας σου.
 dhateng-piyambakipun Tiyang-èstri panjenengan-uwal sang sakit panjenengan
[G0846](#) [G1135](#) [G0630](#) [G3588](#) [G0769](#) [G4771](#)

Bareng Gusti Yesus mirsa wong mau, banjur ditimbali sarta dipangandikani mangkene: “He, mbok, lelaramu wis mari.”

- 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας, καὶ παραχρῆμα
lan numpangaken dhateng-piyambakipun para asta lan sanalika
[G2532](#) [G2007](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2532](#) [G3916](#)
- ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν Θεόν.
dipunlencengaken lan ngluhuraken sang Gusti-Allah
[G0461](#) [G2532](#) [G1392](#) [G3588](#) [G2316](#)

Tumuli ditumpangi asta, lan sanalika iku uga wong wadon mau bisa ngadeg jejeg maneh lan banjur ngluhurake asmaning Allah.

- 14 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ
mangsuli nanging sang pangageng-papan-pangibadah mboten-rena amargi ing-sang
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0752](#) [G0023](#) [G3754](#) [G3588](#)
- σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ, ὅτι
Sabat nyarasaken sang Gusti-Yésus ngendika dhateng-sang tiyang-kathah bilih
[G4521](#) [G2323](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3754](#)
- Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν, ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι; ἐν αὐταῖς οὔν
Nem dinten wonten ing pundi kedah nyambut-damel ing punika mangka
[G1803](#) [G2250](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3739](#) [G1163](#) [G2038](#) [G1722](#) [G0846](#) [G3767](#)
- ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
rawuh kawula-kasarasna lan mboten ing-sang dinten sang Sabat
[G2064](#) [G2323](#) [G2532](#) [G3361](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G4521](#)

Nanging kepalane papan pangibadah iku nepsu, jalaran Gusti Yesus nyarasake wong ing dina Sabat, banjur calathu marang wong akeh: "Dina iku ana enem sing kanggo nyambut-gawe. Mulane tekaa ing salah sijine dina iku supaya diwarasake, nanging aja ing dina Sabat."

- 15 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν, Ὑποκριταί!
mangsuli nanging dhateng-piyambakipun sang Gusti lan ngendika Tiyang-lamis
[G0611](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2532](#) [G3004](#) [G5273](#)
- ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βούν
saben panjenengan-sadaya ing-sang Sabat mboten ngeculaken sang sapi
[G1538](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4521](#) [G3756](#) [G3089](#) [G3588](#) [G1016](#)
- αὐτοῦ, ἢ τὸν ὄνον, ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει?
piyambakipun utawi sang kuldi saking sang krambil lan ngirid ngombeni
[G0846](#) [G2228](#) [G3588](#) [G3688](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5336](#) [G2532](#) [G0520](#) [G4222](#)

Nanging Gusti mangsuli, pangandikane: "Heh, wong-wong lamis, apa panunggalanmu ing dina Sabat ora nguculi sapine utawa kuldine saka ing kandhang banjur diombekake.

- 16 ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὔσαν, ἦν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς,
punika nanging putra-èstri Abraham ingkang-wonten ingkang naleni sang Sétan
[G3778](#) [G1161](#) [G2364](#) [G0011](#) [G1510](#) [G3739](#) [G1210](#) [G3588](#) [G4567](#)
- ἰδοὺ, δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ
lah sedasa lan wolulas taun mboten kedah kalepasaken saking sang tali
[G3708](#) [G1176](#) [G2532](#) [G3638](#) [G2094](#) [G3756](#) [G1163](#) [G3089](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1199](#)
- τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου?
punika ing-sang dinten sang Sabat
[G3778](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G4521](#)

Apamaneh wong wadon iki, kang wis wolulas taun lawase kabanda dening Iblis, apa ora prelu diuculi bebandane ing dina Sabat, amarga iki tedhak turune Rama Abraham?"

- 17 καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατησχύνοντο πάντες οἱ
lan punika-wau ngendika Panjenenganipun kawirangan sedaya para
[G2532](#) [G3778](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2617](#) [G3956](#) [G3588](#)
- ἀντικείμενοι αὐτῷ; καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
ing kang-nglawan Panjenenganipun lan sedaya sang tiyang-kathah bingah bab sedaya
[G0480](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3793](#) [G5463](#) [G1909](#) [G3956](#)
- τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
para mulya para dados dening Panjenenganipun
[G3588](#) [G1741](#) [G3588](#) [G1096](#) [G5259](#) [G0846](#)

Nalika Panjenengane ngandika mangkono iku, kabeh kang nglawan padha kisinin, dene wong akeh padha bungah awit saka anane kabeh kang katindakake dening Panjenengane kang sarwa luhur iku.

- 18 Ἔλεγεν οὖν, Τίτι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ? καὶ
Ngendika mangka Kados-punapa sami punika sang kraton sang Gusti-Allah lan
[G3004](#) [G3767](#) [G5101](#) [G3664](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#)
- τίτι ὁμοιώσω αὐτήν?
kados-punapa Kula-badhé-ngibarataken piyambakipun
[G5101](#) [G3666](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur ngandika: "Kratone Allah iku upamane apa, lan kena Dakupamakake apa?"

- 19 ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν, ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς
sami punika wiji sawi ing kang mendhet manungsa mbucal dhateng
[G3664](#) [G1510](#) [G2848](#) [G4615](#) [G3739](#) [G2983](#) [G0444](#) [G0906](#) [G1519](#)
- κῆπον ἑαυτοῦ; καὶ ἠϋξῆσεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, καὶ
patamanan piyambakipun-piyambak lan tuwuh lan dados dhateng wit lan
[G2779](#) [G1438](#) [G2532](#) [G0837](#) [G2532](#) [G1096](#) [G1519](#) [G1186](#) [G2532](#)
- τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
para peksi sang langit manggèn ing para pang piyambakipun
[G3588](#) [G4071](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2681](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2798](#) [G0846](#)

Iku kena diupamakake wiji sawi, kang kajupuk lan kasebar dening wong ana ing pakebonane, banjur thukul lan dadi uwit, nganti manuk-manuk ing awang-awang padha nusuh ana ing pang-pange."

- 20 Καὶ πάλιν εἶπεν, Τίτι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ
Lan malih ngendika Kados-punapa Kula-badhé-ngibarataken sang kraton sang
[G2532](#) [G3825](#) [G3004](#) [G5101](#) [G3666](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#)
- Θεοῦ?
Gusti-Allah
[G2316](#)

Lan pangandikane maneh mangkene: "Kratone Allah iku, kena Dakupamakake apa?"

- 21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα, γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου
sami punika ragi ing kang mendhet tiyang-èstri ndhelikaken dhateng glepung
[G3664](#) [G1510](#) [G2219](#) [G3739](#) [G2983](#) [G1135](#) [G2928](#) [G1519](#) [G0224](#)
- σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
takar tiga ngantos ngantos mataun sedaya
[G4568](#) [G5140](#) [G2193](#) [G3739](#) [G2220](#) [G3650](#)

Iku upamane kayadene ragi kang dijupuk dening wong wadon lan dicarubake ing glepung trigu telung taker, nganti kemrasukan kabeh."

- 22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας, διδάσκων, καὶ πορείαν
 Lan lelungan lumantar kutha lan dhusun mulang lan lelampahan
[G2532](#) [G1279](#) [G2596](#) [G4172](#) [G2532](#) [G2968](#) [G1321](#) [G2532](#) [G4197](#)
- πιοιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα.
 nglampahi dhateng Yérusalem
[G4160](#) [G1519](#) [G2414](#)

Gusti Yesus banjur ndlajahi kutha-kutha lan desa-desa sinambi memulang lan nglajengake tindake menyang ing Yerusalem.

- 23 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ
 Ngendika nanging satunggaling dhateng–Panjenenganipun Gusti punapa sakedhik para
[G3004](#) [G1161](#) [G5100](#) [G0846](#) [G2962](#) [G1487](#) [G3641](#) [G3588](#)
- σωζόμενοι? ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοῦς,
 ingkang–kawilujengaken sang nanging ngendika dhateng piyambakipun–sadaya
[G4982](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#)

Tumuli ana wong kang munjuk mangkene: “Gusti, tiyang ingkang kapitulungan wilujeng punika punapa namung sakedhik?”

- 24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας; ὅτι πολλοί, λέγω
 Kawula–pèranga mlebet lumantar sang sempit lawang amargi kathah ngendika
[G0075](#) [G1525](#) [G1223](#) [G3588](#) [G4728](#) [G2374](#) [G3754](#) [G4183](#) [G3004](#)
- ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν.
 panjenengan–sadaya badhé–madosi mlebet lan mboten saged
[G4771](#) [G2212](#) [G1525](#) [G2532](#) [G3756](#) [G2480](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus marang wong-wong kang ana ing kono: “Padha mbudidayaa lumebu ing lawang kang ciyut! Sabab Aku pitutur marang kowe: Akeh wong kang ngudi lumebu, nanging ora bisa.

- 25 ἀφ’ οὗ ἂν ἐγερθῆ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσει τὴν θύραν,
 saking nalika sawijining tangi sang juragan–griya lan nutup sang lawang
[G0575](#) [G3739](#) [G0302](#) [G1453](#) [G3588](#) [G3617](#) [G2532](#) [G0608](#) [G3588](#) [G2374](#)
- καὶ ἄρξεσθε ἕξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν, λέγοντες,
 lan wiwit saking–njawi ngadeg lan thothog–lawang sang lawang ngendika
[G2532](#) [G0756](#) [G1854](#) [G2476](#) [G2532](#) [G2925](#) [G3588](#) [G2374](#) [G3004](#)
- Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν; καὶ ἀποκριθεὶς, ἐρεῖ ὑμῖν,
 Gusti bikaka kula–sadaya lan mangsuli badhé–ngendika panjenengan–sadaya
[G2962](#) [G0455](#) [G1473](#) [G2532](#) [G0611](#) [G2046](#) [G4771](#)
- Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ.
 Mboten mangertos panjenengan–sadaya saking–pundi panjenengan–wonten
[G3756](#) [G1492](#) [G4771](#) [G4159](#) [G1510](#)

Manawa kang kagungan dalem wis jumeneng lan wis ngancing lawang, lan kowe wiwit ngadeg ana ing jaba ndhodhog lawang kalawan matur: Gusti, kawula nyuwun kori! Panjenengane bakal mangsuli mangkene: Aku ora ngreti, kowe iku saka ngendi.

- 26 τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ
 lajeng badhé–wiwit ngendika Kula–dhahar wonten–ngarsanipun Panjenengan lan
[G5119](#) [G0756](#) [G3004](#) [G5315](#) [G1799](#) [G4771](#) [G2532](#)
- ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας.
 kula–ngombe lan ing para lurung kula–sadaya Panjenengan–mulang
[G4095](#) [G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4113](#) [G1473](#) [G1321](#)

Kowe bakal matur: Kawula sampun nate sami nedha lan ngombe wonten ing ngarsa Paduka, sarta Paduka sampun paring piwulang wonten ing margi-margi ing kitha kawula.

27	καὶ lan	ἐρεῖ, badhé-ngendika	λέγων ngendika	ὑμῖν, panjenengan-sadaya	Οὐκ Mboten	οἶδα mangertos			
	G2532	G2046	G3004	G4771	G3756	G1492			
	[ὕμᾱς], panjenengan-sadaya	πόθεν saking-pundi	ἐστέ; panjenengan-wonten	ἀπόστητε sumingkira	ἀπ’ saking	ἐμοῦ, Kula	πάντες sedaya		
	G4771	G4159	G1510	G0868	G0575	G1473	G3956		
	ἐργάται pandamel	ἀδικίας. duraka							
	G2040	G0093							

Nanging Panjenengane bakal ngandika marang kowe: Aku ora ngreti, kowe iku saka ing ngendi, padha sumingkira saka ing ngarepku, heh wong kang padha gawe piala!

28	ἐκεῖ ing-ngriku	ἔσται badhé-wonten	ὁ sang	κλαυθμὸς tangis	καὶ lan	ὁ sang	βρυγμὸς krot-krot	τῶν saking-para	ὀδόντων, untu	
	G1563	G1510	G3588	G2805	G2532	G3588	G1030	G3588	G3599	
	ὄταν manawi	ὄψησθε panjenengan-ningali	Ἀβραὰμ, Abraham	καὶ lan	Ἰσαὰκ, Ishak	καὶ lan	Ἰακώβ, Yakub	καὶ lan	πάντας sedaya	τοὺς para
	G3752	G3708	G0011	G2532	G2464	G2532	G2384	G2532	G3956	G3588
	προφήτας, nabi	ἐν ing	τῇ sang	βασιλείᾳ kraton	τοῦ sang	Θεοῦ; Gusti-Allah	ὑμᾶς panjenengan-sadaya	δὲ nanging		
	G4396	G1722	G3588	G0932	G3588	G2316	G4771	G1161		
	ἐκβαλλομένους dipunkebur	ἔξω. saking-njawi								
	G1544	G1854								

Ing kono bakal ana panangis lan keroting untu, samasa kowe bakal padha weruh Rama Abraham lan Rama Iskak sarta Rama Yakub apadene sakabehing nabi padha ana ing Kratoning Allah, mangka kowe dhewe padha kabuwang menyang ing jaba,

29	καὶ lan	ἤξουσιν badhé-rawuh	ἀπὸ saking	ἀνατολῶν wetan	καὶ lan	δυσμῶν, kilen	καὶ lan	ἀπὸ saking	βορρᾶ ler	καὶ lan
	G2532	G2240	G0575	G0395	G2532	G1424	G2532	G0575	G1005	G2532
	νότου, kidul	καὶ lan	ἀνακλιθήσονται badhé-kalenggahaken	ἐν ing	τῇ sang	βασιλείᾳ kraton	τοῦ sang	Θεοῦ. Gusti-Allah		
	G3558	G2532	G0347	G1722	G3588	G0932	G3588	G2316		
	οἱ ingkang	ἔσονται badhé-dados	ἔσχατοι pungkasan	οἱ ingkang	ἔσονται badhé-dados	πρῶτοι, wiwitan	καὶ lan	εἰσὶν wonten	πρῶτοι wiwitan	
	G3739	G1510	G2078	G3739	G1510	G4413	G2532	G1510	G4413	
	οἱ ingkang	ἔσονται badhé-dados	ἔσχατοι. pungkasan							
	G3739	G1510	G2078							

Lah ana pamburi kang bakal padha dadi pangarep, lan ana pangarep kang bakal padha dadi pamburi.”

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες
 Ing punika sang wekdal nyedhaki sawetawis tiyang-Farisi ngendika
[G1722](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5610](#) [G4334](#) [G5100](#) [G5330](#) [G3004](#)

αὐτῷ, Ἐξεῖθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει
 dhateng-Panjenenganipun Medala lan tindaka saking-ngriki amargi Hérodés badhé
[G0846](#) [G1831](#) [G2532](#) [G4198](#) [G1782](#) [G3754](#) [G2264](#) [G2309](#)

σε ἀποκτεῖναι.
 Panjenengan mejahi
[G4771](#) [G0615](#)

Ing nalika iku ana wong Farisi sawatara kang padha sowan lan matur marang Gusti Yesus: “Panjenengan kula aturi sumingkir saking ngriki, awit Sang Prabu Herodhes badhe ngangkah nyedani Panjenengan.”

32 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἶπατε τῇ
 lan ngendika dhateng-piyambakipun-sadaya Tindaka matura dhateng-sang
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4198](#) [G3004](#) [G3588](#)

ἀλώπεκι ταύτη, Ἴδου, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἀποτελῶ
 segawon-asu punika Lah nundhung dhemit lan nyarasaken Kula-ngrampungaken
[G0258](#) [G3778](#) [G3708](#) [G1544](#) [G1140](#) [G2532](#) [G2392](#) [G0658](#)

σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι;
 dinten-punika lan mbenjing lan ing-sang kaping-tiga Kula-kasampurnakaken
[G4594](#) [G2532](#) [G0839](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5154](#) [G5048](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Padha lungaa, kandhaa marang asu wawar iku: Aku nundhungi dhemit lan marasake wong, ing dina iki lan sesuk, dene ing telung dinane Aku bakal wis rampung.

33 πλὴν δεῖ με, σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένη
 nanging kedah Kula dinten-punika lan mbenjing lan ing-sang salajengipun
[G4133](#) [G1163](#) [G1473](#) [G4594](#) [G2532](#) [G0839](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2192](#)

πορεύεσθαι; ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἕξω Ἱερουσαλήμ.
 tindak amargi mboten nglilani nabi sirna saking-njawi Yérusalem
[G4198](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1735](#) [G4396](#) [G0622](#) [G1854](#) [G2419](#)

Nanging ing dina iki, lan sesuk tuwin besuk emben Aku kudu nerusake lakuKu, amarga ora samesthine kang jeneng nabi dipateni ora ana ing Yerusalem.

34 Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ
 Yérusalem Yérusalem sang ingkang-mejahi para nabi lan
[G2419](#) [G2419](#) [G3588](#) [G0615](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2532](#)

λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις
 ingkang-mbenturi-watu para ingkang-kautus dhateng piyambakipun ping-pinten
[G3036](#) [G3588](#) [G0649](#) [G4314](#) [G0846](#) [G4212](#)

ἠθέλησα ἐπισυνάξει τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν
 Kula-ngersakaken ngempalaken para putra panjenengan ing cara babon sang
[G2309](#) [G1996](#) [G3588](#) [G5043](#) [G4771](#) [G3739](#) [G5158](#) [G3733](#) [G3588](#)

ἑαυτῆς πειρήσασθαι ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ
 piyambakipun-piyambak susuh wonten-sangandhap para swiwi lan mboten
[G1438](#) [G3555](#) [G5259](#) [G3588](#) [G4420](#) [G2532](#) [G3756](#)

ἠθελήσατε.
 panjenengan-purun
[G2309](#)

Yerusalem, Yerusalem, kowe kang mateni para nabi lan mbenturi watu marang wong-wong kang padha diutus nemoni kowe. Wis makaping-kaping anggonKu arep nglumpukake anak-anakmu, padha kaya babon anggongone nglumpukake kuthuk-kuthuke ana ing sangisoring swiwine, nanging kowe ora ngolehake.

35	ἰδοὺ,	ἀφίεται	ὑμῖν		ὁ	οἶκος	ὑμῶν.	λέγω
	lah	katilar	dhateng-panjenengan-sadaya	sang	griya	panjenengan-sadaya	ngendika	
	G3708	G0863	G4771		G3588	G3624	G4771	G3004
	δὲ	ὑμῖν,	οὐ	μὴ	ἴδητέ	με	ἕως	
	nanging	panjenengan-sadaya	mboten	mboten	panjenengan-badhé-ningali	Kula	ngantos	
	G1161	G4771	G3756	G3361	G3708	G1473	G2193	
	ἤξει	ὅτε	εἴπητε,	Εὐλογημένος	ὁ	ἐρχόμενος	ἐν	
	badhé-rawuh	nalika	panjenengan-ngendika	Binerkahan	sang	ingkang-rawuh	ing	
	G2240	G3753	G3004	G2127	G3588	G2064	G1722	
	ὄνοματι	Κυρίου.						
	asma	Gusti						
	G3686	G2962						

Lah omahmu bakal kapasrahake suwung marang kowe. Nanging Aku pitutur marang kowe: Kowe bakal padha ora ndeleng Aku maneh nganti tumeka ing wektune kowe padha calathu mangkene: Binerkahana kang rawuh atas asmaning Pangeran.”